

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2016

IT-TIENI SENA

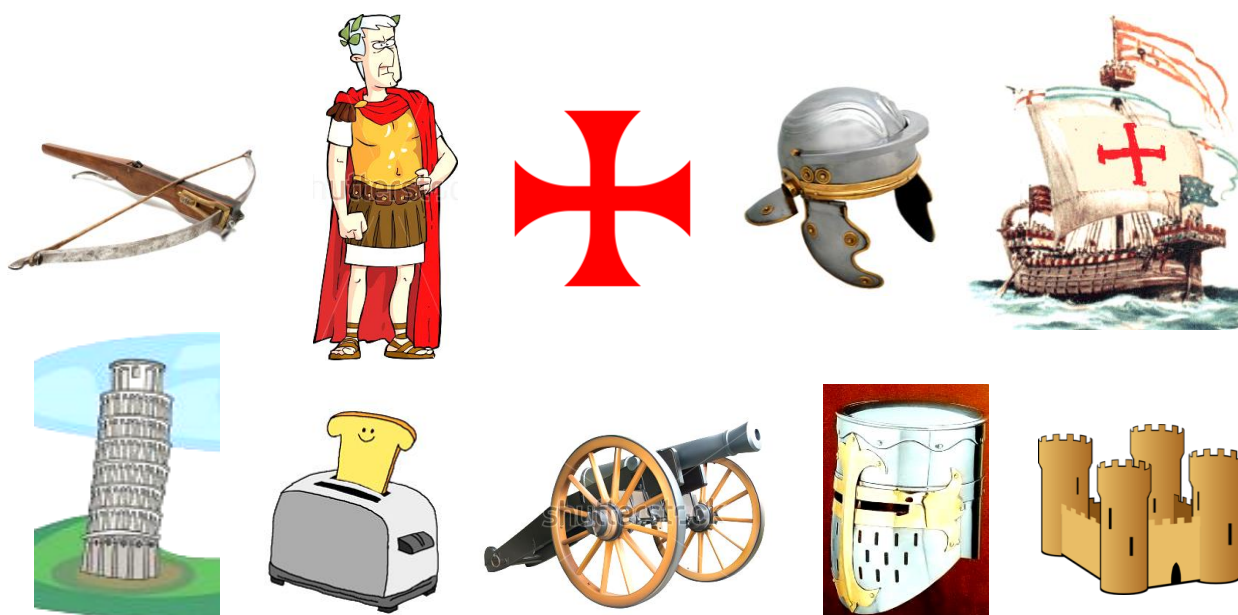
L-ISTORJA

IL-HIN: Siegħa u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

1. Aghmel ċirku madwar **HAMSA** minn dawn l-affarijiet li għandhom x'jaqsmu mal-istorja tal-Kruċjati fil-Medjuevu.

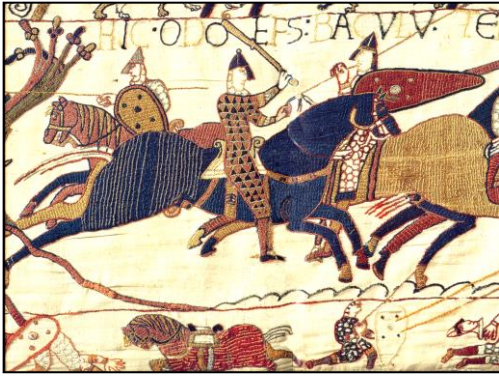
(Total: 5 marki)

2. Ikteb VERU jew FALZ għal dawn is-sentenzi dwar il-Pesta s-Sewda.

2.1	Il-Pesta s-Sewda daħlet fl-Ewropa fis-Seklu 14.	
2.2	Din l-epidemija kienet ikkawżata mill-ilma tad-drenaġġ.	
2.3	Il-Pesta s-Sewda daħlet fl-Ewropa mill-Afrika.	
2.4	Biex jevitaw li jittiehdu, hafna kienu jissakkru fid-dar tagħhom.	
2.5	L-Ewropej waħħlu fil-Lhud li ferrxu l-marda apposta.	
2.6	Min kien jittiehed bil-pesta kien jaqa' u jmut f' salt.	

(Total: 6 marki)

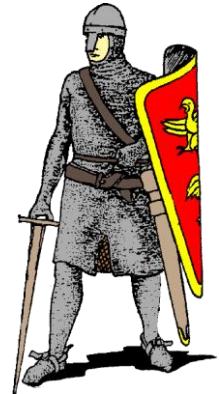
3. Hares lejn is-sorsi u wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

Sors A

Sors B

Sors C

- 3.1 Dwar liema ġens fl-istorja jittrattaw dawn it-tliet sorsi? _____ (1)
- 3.2 X'rabta hemm fl-istorja bejn dan il-ġens u l-Vikingi?
_____ (1)
- 3.3 Xi mnexxielu jagħmel dan il-ġens fl-Italja t'Isfel u fi Sqallija?
_____ (1)
- 3.4 Ghid x'qed juru s-sorsi ta' hawn fuq.
- (a) Sors A: _____ (1)
- (b) Sors B: _____ (1)
- (c) Sors C: _____ (1)
- 3.5.1 Kif inhi magħrufa t-tpingija li tidher f'Sors A? _____ (1)
- 3.5.2 Ghaliex ir-re Guljiermu l-Konkwistatur ordna li jsir Sors A?
_____ (2)
- 3.6.1 Semmi **żewġ** vantaġġi fid-difiza li għandha l-binja f'Sors B.

_____ (2)
- 3.6.2 Semmi mod kif l-ghadu seta' jattakka din il-binja.
_____ (1)

(Total: 12-il marka)

4. Qabbel il-konsegwenza ma' dawn il-ġrajjet fl-istorja medjevali ta' Malta.

- Il-Maltin bdew jorganizzaw l-ghassa tad-dejma.
- Il-Kavallieri bdew ifittxu art oħra fejn joqogħdu.
- Tintemm il-hakma Għarbija fuq il-Gzejjer Maltin.
- Il-Kavallieri bdew jaħsbu biex jibnu belt ġdida.
- Il-Misilmin tkeċċew mill-artijiet tas-Saltna ta' Sqallija.
- Il-Maltin irvellaw kontra t-taxxi li kienu mgieghla jhallsu.

	Ġrajja	Konsegwenza
4.1	Il-ħbit tal-Konti Ruggieru fuq il-Gzejjer Maltin fl-1091.	
4.2	Il-Misilmin irvellaw kontra l-Imperatur Federiku II.	
4.3	It-tmexxija ta' Gonsalvo Monroy fuq il-Gzejjer Maltin.	
4.4	Il-ħbit tal-furbani Misilmin fuq il-Gzejjer Maltin.	
4.5	Il-Kavallieri tilfu l-Assedju ta' Rodi kontra t-Torok fl-1522.	
4.6	De Valette elett bħala Gran Mastru tal-Ordni fl-1557.	

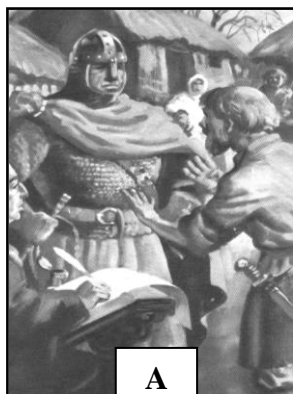
(Total: 6 marki)

5. Kompli dawn is-sentenzi dwar il-Vikingi.

- 5.1 Il-Vikingi originaw mill- _____ (1)
- 5.2 Huma kienu jużaw xwieni għall-ġlied imsejha _____ (1)
- 5.3 Mill-banda l-oħra, _____ kien ix-xini li kienu jużaw għall-merkanzija. (1)
- 5.4 Il-Vikingi kienu jattakkaw ukoll monasteri għax _____ (1)
- 5.5 L-Ewropej kienu jitwerwru mill-Vikingi għax _____ (1)
- 5.6 Il-Vikingi kienu l-ewwel Ewropej li qasmu l-Oċean _____
u skoprew _____ (2)

(Total: 7 marki)

6. Ifli sewwa dawn is-sorsi dwar is-sistema fewdali u wara wiegeb il-mistoqsijiet dwarhom.

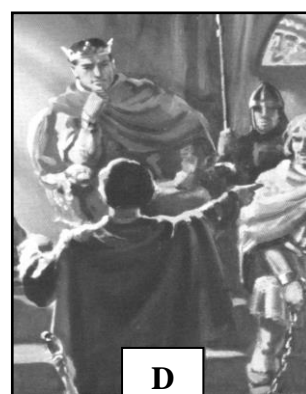
A

B

C

D

6.1 Dawn is-sorsi juru dmirijiet li **sid fewdatarju** kellu jaqdi taht is-sistema fewdali. Ghal kull sors, ikteb ir-raġuni għaliex kien importanti li dawn id-dmirijiet jitwettqu.

(A) Dmir: Jigbor it-taxxi.

Raġuni: _____ (2)

(B) Dmir: Jibni l-kastelli.

Raġuni: _____ (2)

(C) Dmir: Imur għall-gwerra.

Raġuni: _____ (2)

(D) Dmir: Jagħmilha ta' mħallef.

Raġuni: _____ (2)

6.2 Semmi **erba'** kategoriji ta' nies li kienu jagħmlu parti mill-piramida soċjali tal-fewdalizmu.

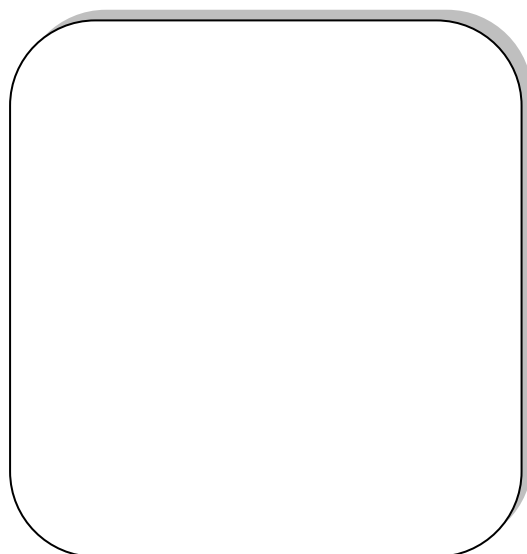
(a) _____

(b) _____

(c) _____

(d) _____

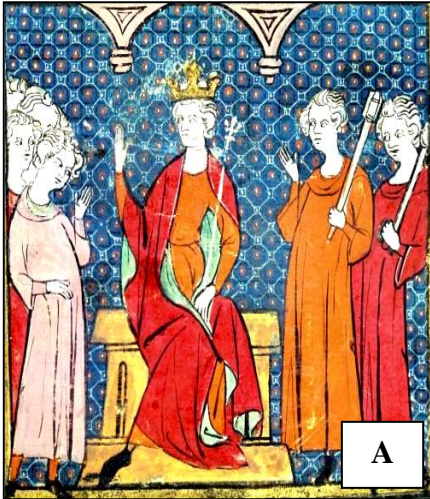
(4)

6.3 Pingi l-piramida soċjali tal-fewdalizmu u fit-taqsimiet tagħha. niżżel il-kategoriji soċjali li semmejt fit-twegiba tiegħek għall-mistoqsija 6.2. (1,2)

(Total: 15-il marka)

7. Hares sewwa lejn dawn iż-żewġ sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

7.1.1 Liema minn dawn is-sorsi hu l-aktar riċenti? _____ (1)

7.1.2 Ghid għaliex taħseb hekk. _____ (1)

7.2 (a) Aghmel sing taħt is-seklu meta saret il-pittura f'Sors A. (Seklu 5, Seklu 13, Seklu 18) (1)

(b) Aghmel sing taħt is-seklu meta saret il-pittura f'Sors B. (Seklu 11, Seklu 15, Seklu 19)(1)

7.3 Il-pittura ta' Sors A saret fi Żmien (il-Vikingi, il-Bizantini, il-Medjuevu, ir-Rumani). (1)

7.4 Il-pittura ta' Sors B saret fi Żmien (Klassiku, il-Bizantini, il-Medjuevu, ir-Rinaxximent). (1)

7.5 Semmi karatteristika li tispikka fil-pittura ta' Sors A.
 _____ (1)

7.6 Semmi karatteristika li tispikka fil-pittura ta' Sors B.
 _____ (1)

7.7 Ikteb madwar 30 kelma dwar Leonardo da Vinci u x-xogħlijiet tiegħu.

 _____ (3)

7.8 Ikteb madwar 30 kelma dwar Michelangelo u x-xogħlijiet tiegħu.

 _____ (3)

(Total: 14-il marka)

8. Aqra sewwa dan is-sors u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwaru.

Fis-seklu 11, fl-Ewropa Nisranija kienu nbnew diversi katidrali bi stil Romanesk. Dawn il-katidrali kellhom karatteristika partikulari li jintgħarfu minnha: ħitan, kolonni u ħnejjiet (arkati) ħoxnin. Kienu jissejju Romanesk għax l-oriġini tagħhom hi marbuta mal-belt ta' Ruma, fejn bdew jinbnew l-ewwel katidrali b'dan l-istil. Fis-seklu 12, fi Franza, bdew telgħin katidrali bi stil għalkollox gdid, imsejjaħ stil Gotiku. Il-karatteristiċi ewlenin ta' dawn il-katidrali Gotiċi kienu l-kampnari u l-ħnejjiet għoljin li fuq jispicċaw għall-ponta. Kien f'dan iż-żmien ukoll li l-katidrali bdew jiżżejnu bl-*stained glass*.

8.1 Dwar xiex tittratta s-silta? _____ (1)

8.2 Liema **żewġ** tipi arkitettoniċi jissemmew fis-silta?
_____ (2)

8.3 Liema stil arkitettoniku kien juża ħnejjiet għat-tond? _____ (1)

8.4 Liema stil arkitettoniku kien juża ħnejjiet għall-ponta? _____ (1)

8.5 L-istil Romanesk oriġina f' _____ fis-seklu _____ (2)

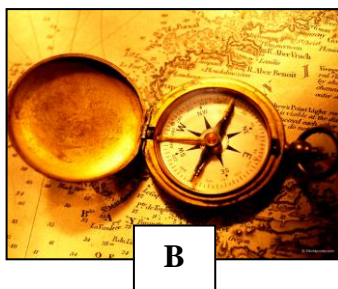
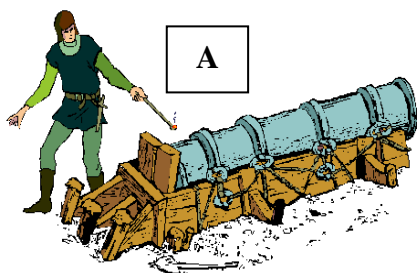
8.6 L-istil Gotiku oriġina fi _____ fis-seklu _____ (2)

8.7.1 Kif kien isir l-*stained glass*? _____
_____ (2)

8.7.2 Ghaliex insibuhom ħafna fil-katidrali Medjevali?
_____ (1)

(Total: 12-il marka)

9. Hares lejn dawn is-sorsi u wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

9.1 Liema invenzjonijiet jidhru f'dawn is-sorsi?

(a) Sors A: _____

(b) Sors B: _____

(c) Sors C: _____

(3)

- 9.2 Semmi **zewġ** bidliet li kull waħda minn dawn l-invenzjonijiet ġabet fuq il-hajja tan-nies ta' dak iż-żmien.
- (a) Sors A: Bidla 1: _____ (1)
Bidla 2: _____ (1)
- (b) Sors B: Bidla 1: _____ (1)
Bidla 2: _____ (1)
- (c) Sors C: Bidla 1: _____ (1)
Bidla 2: _____ (1)

(Total: 9 marki)

10. Ikteb fit-tul (madwar 100 kelma) dwar WAHDA minn dawn it-temi.

- 10.1 Immaġina li int kont wieħed mill-baħrin li ssieheb ma' Kristoforu Kolombu meta dan qasam l-Oċean Atlantiku fl-1492. Irrakkonta l-avventuri li għaddejt minnhom matul dak il-vjaġġ.
- 10.2 (a) X'kienu l-Kruċjati?
(b) Kif bdew fl-1095?
(c) Għaliex fl-istorja kien hemm Seba' Kruċjati?
(d) Għaliex ma baqax ikun hemm aktar Kruċjati lejn l-Art Imqaddsa wara l-1291?

(Total: 14-il marka)
